

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz
Sędzia SA:	Janusz Kaspryszyn
Sędzia SA:	Dariusz Kłodnicki (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2012 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: (...) **sp. z o.o. w K.**

przeciwko: (...) **GmbH z siedzibą w D. (Niemcy)**

o zapłatę

na skutek zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 8 grudnia 2011 r., sygn. akt X GC 68/11

p o s t a n o w i a: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił własne postanowienie z dnia 17.08.2011 r., którym udzielił dodatkowego zabezpieczenia roszczenia (pkt 1) oraz oddalił wnioski strony powodowej w sprawie dodatkowego zabezpieczenia (pkt 2). W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji podniósł, że w postanowieniu z dnia 17.08.2011 r. udzielił dodatkowego zabezpieczenia roszczenia, lecz nie badał wówczas szczegółowo przesłanek uprawdopodobnienia roszczenia, gdyż poddał je analizie we wcześniejszym postanowieniu, wydanym w dniu 14.06.2011 r. Postanowieniem z dnia 07.11.2011 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (sygn. akt I ACz 1796/11) na skutek zażalenia strony pozwanej zmienił postanowienie z dnia 14.06.2011 r., oddalając wnioski strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia z uwagi na brak uprawdopodobnienia roszczenia oraz interesu prawnego w jego udzieleniu. W związku z zapatrywaniem wyrażonym przez Sąd Apelacyjny Sąd pierwszej instancji uznał, że odpadły przesłanki zabezpieczenia, a zatem bezpodstawne stało się uwzględnienie wniosku strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia. Z tej przyczyny Sąd uchylił postanowienie z dnia 17.08.2011 r. W konsekwencji zapatrywania wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 07.11.2011 r. Sąd pierwszej instancji rozpoznał na nowo wnioski strony powodowej o udzieleniu dalszego zabezpieczenia w ten sposób, że go oddalił.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła strona powodowa, podnosząc zarzuty naruszenia przepisów:

1. art. 13 § 2 k.p.c. przez zastosowanie przepisu art. 359 § 1 k.p.c. w postępowaniu zabezpieczającym, choć istnieje przepis o charakterze *lex specialis* ;

2. art. 359 § 1 k.p.c. przez jego zastosowanie w sytuacji ponownej, odmiennej oceny materiału sprawy, gdy okoliczności faktyczne nie uległy zmianie;

3. art. 742 § 1 k.p.c. przez działanie z urzędu w sytuacji, gdy ustawa wymaga aktywności obowiązanego;

4. art. 742 § 2 k.p.c. przez uchylenie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia bez przeprowadzenia rozprawy.

W oparciu o powyższe zarzuty strona powodowa wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Postanowieniem z dnia 16.01.2011 r. (k. 1211) Sąd pierwszej instancji odrzucił zażalenie strony powodowej na punkt 1 postanowienia.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu, albowiem zaskarżone postanowienie było prawidłowe, mimo że Sąd pierwszej instancji wskazał wadliwą podstawę prawną rozstrzygnięcia, jak również poparł je błędną argumentacją.

Podnieść przy tym należało, że rozpoznaniu obecnie podlegało zażalenie strony powodowej na punkt II postanowienia jednakże, w związku z treścią zarzutów i argumentów zawartych w zażaleniu, kontroli instancyjnej został poddany również punkt I postanowienia, albowiem miał on wpływ na zaskarżone rozstrzygnięcie (art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.).

Podstawą orzeczenia Sądu pierwszej instancji zawartego w punkcie I zaskarżonego postanowienia był przepis art. 359 k.p.c., zezwalający Sądowi na zmianę lub uchylenie postanowienia niekończącego postępowania w sprawie, w przypadku, gdy doszło do zmiany okoliczności sprawy. W obecnie rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy zmiany takiej upatrywał w poglądach i ocenach Sądu Apelacyjnego, który postanowieniem z dnia 07.11.2011 r. (sygn. akt I ACz 1796/11) na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie z dnia 14.06.2011 r. w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia, zmienił to postanowienie i oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia, uznając, że strona powodowa nie uprawdopodobniła roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodzić należało się zatem ze skarżącą, co do tego, że przepis art. 359 k.p.c. nie stwarzał podstawy do samodzielnego zweryfikowania przez Sąd pierwszej instancji uprzednio wydanego postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, albowiem nie zaistniały nowe okoliczności, o których mowa w powołanym przepisie, które uzasadniałyby taką zmianę. Odmienna ocena dotychczas istniejących okoliczności nie uzasadnia, bowiem modyfikacji orzeczenia w oparciu o przepis art. 359 k.p.c.

Należało jednak zwrócić uwagę na to, że strona pozwana złożyła zażalenie na postanowienie z dnia 17.08.2011 r. (k. 1012). Sąd pierwszej instancji w takiej sytuacji mógł zastosować art. 395 § 2 k.p.c., który stanowi, że jeżeli zażalenie zarzuca nieważność postępowania lub jest oczywiście uzasadnione, Sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może na posiedzeniu niejawnym, nie przysyłając akt Sądowi drugiej instancji, uchylić zaskarżone postanowienie i w miarę potrzeby rozpoznać sprawę na nowo. Od ponownie wydanego postanowienia przysługują środki odwoławcze na zasadach ogólnych. W świetle powołanego przepisu i wobec złożenia przez stronę pozwaną zażalenia na postanowienie z dnia 17.08.2011 r., uchylenie przez Sąd pierwszej instancji tegoż postanowienia i rozpoznanie na nowo sprawy (tj. wniosku o udzielenie zabezpieczenia) było zatem dopuszczalne, choć nie w oparciu o przepis art. 359 k.p.c., lecz na podstawie przepisu art. 395 § 2 k.p.c.

Z uwagi na to, że uchylenie przez Sąd Okręgowy zaskarżonego postanowienia było dopuszczalne, na uwzględnienie nie zasługiwał zarzut naruszenia przepisów art. 742 § 1 k.p.c. i art. 742 § 2 k.p.c., albowiem wydane postanowienie nie stanowiło uchylenia, ani zmiany postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia, o których mowa w powołanych przepisach, lecz wiązało się z ponownym rozpoznaniem wniosku o udzielenie zabezpieczenia, które było dopuszczalne w świetle uprzedniego uchylenia postanowienia z dnia 17.08.2011 r. z uwagi na wniesienie przez stronę pozwaną

zażalenia na to orzeczenie. Z tej przyczyny użyte w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia sformułowanie „odpadły przesłanki udzielenia zabezpieczenia”, należało ocenić jako niefortunny skrót myślowy.

Strona powodowa w zażaleniu ograniczyła się do podniesienia zarzutów i argumentów dotyczących poprawności procedowania przez Sąd pierwszej instancji oraz dobrania właściwej podstawy prawnej postanowienia z dnia 08.12.2011 r. Przedmiotem zażalenia, jak wskazano, był co do zasady punkt II zaskarżonego postanowienia, w którym Sąd pierwszej instancji oddalił wnioski o udzielenie dalszego zabezpieczenia. Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie I postanowienia zostało zatem poddane kontroli instancyjnej jedynie z uwagi na skuteczne zaskarżenie punktu II postanowienia, w zakresie niezbędnym do ustalenia dopuszczalności ponownego rozpoznania wniosku strony powodowej o udzielenie zabezpieczenia, a uchybienia związane z wydaniem zaskarżonego postanowienia w jego punkcie I nie mogły, z przyczyn wskazanych powyżej, doprowadzić do wzruszenia zaskarżonego postanowienia. Zaskarżając punkt II postanowienia, strona powodowa nie wskazała jednocześnie konkretnych zarzutów przeciwko wymienionemu rozstrzygnięciu. Jedynie w uzasadnieniu zażalenia powołała się na zaistnienie po dniu 17.08.2011 r. nowych okoliczności, które miałyby czynić jej roszczenie uprawdopodobnionym. Skarżąca wskazała na dokonane wobec niej uznanie powództwa przez stronę pozwaną. Podniosła, że strona pozwana wniosła o udzielenie jej zwolnienia od kosztów sądowych, powołując się na swoją sytuację finansową. Wskazała też, że do majątku strony pozwanej została skierowana egzekucja znacznej kwoty pieniężnej. Nadto, zarząd strony pozwanej upublicznił informacje o tym, że spółka praktycznie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, a majątek przedsiębiorstwa przekazała dwóm innym podmiotom.

Sąd Apelacyjny zważył, iż strona powodowa podniosła wskazane okoliczności dopiero w zażaleniu, a zatem nie sposób było czynić Sądowi pierwszej instancji zarzutu z powodu ich nieuwzględnienia. Twierdzenia strony powodowej o uznaniu powództwa przez stronę pozwaną nie zostały w żaden sposób uprawdopodobnione i budzą wątpliwości choćby w świetle argumentów zawartych w zażaleniu strony pozwanej na postanowienie z dnia 17.08.2011 r., w którym strona pozwana negowała istnienie roszczenia strony powodowej. Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych strony pozwanej wraz z zawartymi w nim danymi o jej sytuacji finansowej podlega weryfikacji i analizie w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a zatem zawarte w nim informacje, dobrane wszak każdorazowo z myślą o uzyskaniu zwolnienia od kosztów sądowych, nie mogą automatycznie prowadzić do wniosku o trudnej sytuacji finansowej strony pozwanej. Przedłożona przez stronę powodową informacja o zmianach własnościowych strony pozwanej pochodzi z niewiadomego źródła i choćby z tej przyczyny nie mogła zostać brana pod uwagę. Nadto, ostatnie ze wskazanych okoliczności, tj. sytuacja finansowa i majątkowa strony pozwanej, rzutować mogłyby na ewentualne trudności z wykonaniem orzeczenia zapadłego w sprawie. Ich badanie byłoby zatem konieczne przy analizowaniu interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Badanie tej przesłanki udzielenia zabezpieczenia jest natomiast celowe i dopuszczalne dopiero po uprzednim ustaleniu, że została spełniona pierwsza z przesłanek udzielenia zabezpieczenia, wymienionych w przepisie art. 730¹ § 1 k.p.c., tj. uprawdopodobnienie roszczenia. Strona powodowa dotąd przesłanki tej nie uprawdopodobniła, poprzestając obecnie na własnych twierdzeniach o uznaniu powództwa przez stronę pozwaną. W tej sytuacji zapatrywania wyrażone przez Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 07.11.2011 r., pozostały aktualne i nie wymagały powtórzenia, a rozstrzygnięcie dotyczące oddalenia wniosku o udzielenie dalszego zabezpieczenia należało ocenić prawidłowe. Nie można było się zgodzić jedynie z Sądem pierwszej instancji, co do bezprzedmiotowości udzielenia dalszego zabezpieczenia, gdyż nie udzielono go z uwagi na niewykazanie przez stronę powodową przesłanek wymienionych w przepisie art. 730¹ § 1 k.p.c., czyli z przyczyn merytorycznych, nie zaś z powodu bezprzedmiotowości orzekania w przedmiocie zabezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c., postanowił jak na wstępie.

bp